

Harisnyát és keztyűt

kizárólag

SIPOS-nál vegyen

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 8.

A CIONISTA SZERVEZET HÓNAPJA

Cionizmus és vallású zsidóság

Irta: Jakob Friedmann bécsi rabbi

A zsidó nemzet törhetetlen akaratát fejezi ki a zsidóság egy történetéhez méltó és nagy tradícióinak megfelelő élethez jusson. A cionista szervezet pedig az az eszköz, amely legalkalmasabb e cél elérésére. Nincs zsidó, akinek szívében ne fektődné a zsidó nép boldogsága, fejlődése és becsülete és ha ezt őszintén átérzi, akkor tudja azt is, hogy mivel tartozik a cionista szervezetnek, amely fölismerte lényegét a zsidó nép törekvéseinek. Ha mégis látjuk, hogy a vallásukhoz hű zsidók között akadnak a cionizmus ellenfelei, akkor tudnunk kell, hogy ez csak tévedésen és féltreértésen alapulhat. Tévedés, ha azt hisszük, hogy a cionizmus vallásellenes. Tévedés az is, ha azt hiszi valaki, hogy ellenségeskedéssel, üres kritikával és duzzogással meg lehet embereket téríteni, vagy hogy a fejlődést meg lehet változtatni.

A félreértéseket és tévedéseket a tények lassanként ki fogják küszöbölni és mindenütt az a felismerés fog érvényesülni, hogy az újjáépülő zsidó otthonnak csakis munkával, áldozatkészséggel és testvéri szeretettel lehet zsidó karaktert adni. A vallásos zsidóság sok rétegében, ahol eddig a cionizmussal szemben ellenségesen, vagy közömbösen viselkedtek, ma már tért kezd hódítani a megértés szelleme és már tudják a cionista célok és vívmányok nagy jelentőségét méltányolni. Egyre nagyobb környezetbe hatol a felvilágosodás szelleme, azonban a nagy feladatok megoldása érdekében való, hogy ez még gyorsabb tempóban történjék meg. Kívánom, hogy az Ijjár-akció Erec Jisráélben épűgy, mint a diaszporában olyan atmoszférát teremtsen, amely elősegíti a kölcsönös megértés és kölcsönös közeledés szellemét.

Akiba

Irta Giszkalay János

A ker. id. utáni 37-ik évtől a 44-ik évig I. Agrippa, — Heródesnek és a meggyilkolt Makkabeus Mariamnénak unokája került Caligula császár kegyéből Judea trónjára. Agrippában Heródes vére a Makkabeusok vérével keveredett és hosszú, önmagával való birkózás után, a nemes Makkabeus vér győzedelmeskedett benne. Agrippa minden emberileg lehető elkövetett arra, hogy kicsiny országának viszszerelje a régen elvesztett békés fejlődési lehetőséget — és ha igyekezete nagyjából sikertelennek bizonyult, — nem rajta, hanem az akkor már szakadásig feszült viszonyokon mulott. A zsidó nép jobbjai egyre nagyobb elkeseredéssel nézték, hogy hogyan súlyos a szabad zsidó állam római helytartók vérgiszápolozott provincia-területévé. A lelkek titkos forrongása egyre fenyegetőbb méreteket öltött és amikor ugyanannak a szabadságharcos Ezekianának fia, akit néhány emberöltő előtt Heródes legyilkoltatott, kiadta a jelszót, az egész nemzet úgy fölfigyelt rá, mint egy régóta várt jeladásra. Judának hívták ezt az embert. Lelke izzó gyűlölettel volt eltelve az elnyomó római hatalom iránt és tragédiájához tartozott, hogy reménytelen, korai harcokban kellett elesnie, még mielőtt a nagy szabadságharc kitört volna és hasznát vehette volna erős karjának. De ő volt az, aki életre hívta a zélóták mozgalmát, azt a pártot, amely hivatva volt arra, hogy zsidó fegyverek erejével kísérelje meg visszaszerezni a zsidó állam elrabolt függetlenségét. A zélota-mozgalom megszervezésében és istápo-

Az osztrák Mizrahi főlhívása

Az osztrák Mizrahi központja az Ijjár-akció alkalmával a következő felhívást bocsátotta ki:

Ausztria hithű zsidóhoz! A cionista szervezet exekutívéje, valamint a jeruzsálemi Mizrahi világszervezet központja Ijjár hónapját, mint a cionista eszme terjesztésének, mint a cionizmusért való munkának hónapját proklamálta. Ebben a hónapban minden zsidó köteles számot vetni magával és tartozik tisztázni a kérdést, hogy hová tartozik, hová kell tartoznia, eleget tett-e Istennel, a Tórával, az országgal és a néppel szemben tartozó kötelességének.

A Mizrahi a cionista szervezetnek egy külön csoportja és ha programban és célokban különbözünk is a klal-cionisták és a cionista

Györki Imre kétmilliárdos haszonrészesedéssel vádolja a magyar belügyminisztert a frankügyben

Bibliai citátumokkal huaták ki a nemzetgyűlés tegnapi ülését

Budapest, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés hétfői ülésén Karafiáth Jenő volt az első szónok, aki a nemzetgyűlés tanácskozásainak meddőségéről beszélt. Ismertetett több külföldi sajtóközleményt, amelyekben Magyarországról fantasztikus hazugságokat írnak. Az egyik olasz lap szerint a Duna-Tisza közén fegyveres bandák vannak, amelyek Budapestre akarnak vonulni és fehér terort akarnak csinálni. Elesen támadja a szociáldemokrata pártot, amely — mint a bibliai Sámson, aki felgyújtotta a filiszteusok vetését — fel akarja gyújtani az egész ország vetését.

Varnai Dániel, a következő szónok, erőlesen visszautasítja Karafiáth támadását. Szintén a bibliából idéz és azt hiszi, hogy az egységes párt — mint egykor Sámson a filiszteusokat — egy számár alkalpásával akarta agyonverni a szociáldemokrata pártot.

Kéthly Anna a tavalyi költségvetést kritizálja, majd Györky Imre a frankügy politikai vonatkozásait ismertette. A kormány minden egyes igyekezetével azon törekedett, hogy eltussolja és homályban hagyjon bizonyos ténykedéseket, eltaposson egyes szálakat, amelyek a kormányhoz vezetnek. Az E. k. panama is ilyen volt. A miniszterelnök kétszínű játékot játszott a saját pártjával is. Amidőn a hágai távirat nyomán a frankügy kiderülte után az egységes párt több tagja telefonon felhívta a miniszterelnököt és örömtől sugárzó szívvvel gratuláltak neki, hogy a frankügy kipattan és ez kompromittálja a fajvédő pártot, akkor a miniszterelnök e gratulációkat boldogan vette tudomásul.

szervezet balszárnyától, ha fenn is állanak közöttünk bizonyos világnézet-i különbségek, mégis elsősorú Mizrahi érdek, hogy a szervezet mint egész kibővíttessék és megszilárdíttassék.

Minden hithű zsidónak, aki mint mi, követeli a zsidóság fennállását, Palesztina újjáépítését, Tóránk rendíthetetlen történeti bázisát, a hetőség adatik az örökös tóra-ideál megvalósítása azáltal, ha a Mizrachiba, mint az egyetlen vallásos nemzeti organizációba szervezetként lép. Felhívjuk tehát mindazon zsidókat, akik előtt szent a mi oszthatatlan Tóránk, akik a vallásosságot és a nacionalizmust szinténként tekintik, akik nem kívánják zsidóságunk élő és termelő erőinek feldarabolását, hogy a Mizrachinál mizrahi tagokként jelentkezzenek a bécsi központban.

Megdöbbenő, hogy a belügyminiszter nemcsak tárgyal a súlyos bűncselekménnyel vádoltakkal, hanem még kétmilliárdot is akar szerezni az elussalással. A Windischgrätz ügyvédjéhez küldött feljegyzésből kitűnik, hogy Bethlen tudott a hamisításról és azt az utasítást adta Windischgrätznek, hogy ez ügyben Nádossyhoz forduljon, sőt arról is írt, hogy Windischgrätzrel megállapodás volt, hogy a pártkassa is részeseüljön a frankhamisítás jövedelméből. Tanuvallomások vannak, hogy „István gazda” tudott a dolgról.

Berki Gyula fajvédő közbeszó: Igen, van egy „István gazda” aki tud róla.

Györki folytatja: István gazda tudott nemcsak arról, hogy Windischgrätz foglalkozik frankhamisítással, hanem arról is, hogy a nemzeti szövetségben hamis frankjegyek vannak, amelyeket forgalomba akarnak hozni. A miniszterelnök csak nem akarja elhíetni a külfölddel, hogy elégséges egy kormányzati intézkedés, ha levelet ír az egyesület elnökének és nem teszi meg a szükséges lépéseket? A költségvetést nem fogadja el.

Figyelem!

Kárpitások és kocsigyártók
kelleiket legolcsóbban Back
Bernát áruházában szerezhetik be. Oradea-Mare,
P. Regina Maria No 1.

Telefon
955

tetni magát — sietve erősítette meg Jeruzsálemet, Bezétát, Jeruzsálem külvárosát fallal vette körül és minden igyekezetével rajta volt, hogy a közelgő nagy összecsapás fölkészülve találja nemzetét. Közben a zélóták és Sammai iskolája ellenállhatatlan tüzellel ragadták magukkal a lelkeket. A zsidó nép szerencsétlenségére, I. Agrippa király nagyon is korán, erejének teljében, a ker. időszámítás 44 ik évében, hirtelenül meghalt. Ötvennégy éves volt, összesen hét évig uralkodott Judeában, de rövid uralkodása idején is sok tekintetben expálta azokat a bűnöket, amelyek nagypapja, Heródes követett el a zsidó nemzettel szemben.

(A további események után már Rabban Gamliél utódjának idejére esnek.)

A fia, Simon mondotta: „Tudós emberek között nőttem fel kora ifjúságom óta és úgy találtam, hogy nincs illendőbb dolog az ember számára, mint a hallgatás. Nem a tanulás a lényeges, hanem a cselekedet. Aki szót szaporít, az csak bünt sarjaszt.”

I. Agrippa király halála után az események föltartózatlan erővel sodródtak a végső kifejlés felé. Az utolsó nemes zsidó király fia, az ifjú II. Agrippa a vazallus fejedelmek akkori szokása szerint Rómában, a császári ház környezetében nevelkedett. Claudius császár, aki bensőséges jóbarátságban volt a meghalt zsidó királlyal, I. Agrippa halála után azonnal a fiatal II. Agrippát akarta Judea királyává kinevezni. Azonban az udvari intrikák egyelőre eltérítették ettől a szándékától és II. Agrippa még öt esztendeig hiába várta, hogy apja örökét átvehesse.

Folytatása következik.

Solem

Ötvenhét
tan meghalt
szivabb hőse
és tejet, a
a melamedot
fantáziájú
lelke Haezu
egyénekét m
jességével, a
szerezte az o
sét. Ötvenb
humor na ya
a ma e; owk
megszólaltat
hurokat, rag
maga is és
f. Imegasz o
A polta
jában, Sole
üanepre kés
rendek be,
közö emléke
mindenütt, a
derekán em
Egyletek és
a nemas és

Solem A
ragikus id
Nem érh
zsidóság ott
olvashatta a
döbent meg
Oroszországt

Oroszors
gek fjdalm
marcangolta
mint kortár
intellektua
marcosó kst
lémai vitték
kalózok és f
kálá hebrais
hogy a föld
lyekre strés
dési jog hij
magának a
A nyelv u
jogbiztorlás
nek tisztess
nem homály
jiddis nyelv
jét és Tevij
angol és fra
más nyelvre
mégis a héb
szó és zsidó
tud hipompá

Mi mir d
mokban meg
és homályba
néhány érá
pot át indit,
sorozatot, de
két kötetnél
lefekteti köt
dalmi vállala
de'et, Linco
Dmeohnt. E
Odesszába, e
a „Fekete S
után farkast
ságra és gaz
geket, hogy
egy „dolgos
vágchida”
hogy a kult
ció gyűlölkö
nyomorult t
toruból haz
Ugy véi
lészen és hi
a zsidó irode
byalistoki E
havankilenc
zsidó lelket
híusult forra
lem Alejchen
napon az Eg
nézte v/gig

Solem Alejchem halálának tizedik évfordulója

Írta: Szabó Imre

Ötvenhétéves korában a legzajosabb világvárosban meghalt egy író, aki a legcsöndsebb legpesszimább hűsöket, a zsidó kisembereket, a napszámot és tejet, a fuvarost és szatcósot, a vásári bődést, a melamedot és falusi papot, a légi emberek furcsa fantáziájú csapatát — „Kleine Menscheloch mit kleine Haszugesz“ — vonultatta föl. Tipusokat és egyéneket mutatott be a művészetnek szűz a teljesítményével, ami mindjárt első írásai számára megszerzte az orosz zsidóság legjobbjainak érdeklődését. Ötvenhétéves volt Solem Rabbinovits, a zsidó humor asztroterre, aki Solem Alejchem néven a ma orosz és kaszovli zsidócskák sorsában megszólaltatva a minden zsidó szívét megrendítő barokk, nagy tragikus idők szenvedő hőse volt ő maga is és ma most, halála után tíz esztendővel, fellelész osul.

A poltcai kormányzó Perieszlav városkájában, Solem Alejchem születési helyén, nemzeti napra készülnek a zsidók. Szülőházát muzeumnak rendezik be, tele az író életére és munkájára vonatkozó emlékekkel és Amerikában és Európában, mindenütt, ahol zsidó ömögélet zajlik, íjjár hónap derekán emlékművekkel bódolnak a művészek. Egyletek és alapítványok hídeik maradványosságát a nemis és nagy életnek.

Solem Alejchem maga is szenvedő hőse volt tragikus időknek.

Nem érthette meg a nevezetes íjjári napot, a zsidóság otthonára való jogának proklamálását, nem olvashatta az ezt megelőző Balfour-deklarációt, nem dőlt be még a szíve azon a márciusi napon, amikor Oroszországban fölfüggesztették a zsidó törvényt.

Oroszországot szerette és az orosz zsidó tömegek féjdelme, eszélis zaklatottsága százsorosan mscargolta ezt a fiatal lelket. Fiatal éveiben mint kortársának legdobbja, ő is önmagát kereste, intellektuális helyes elhelyezkedésére törekedett, marados kétség és világosságba táruuló remény hullámai viták hajója, amely örökös közkiadás volt haláluk és fekete vézviharok ellen. Előbb a haszkála hebraisáéhoz csatlakozott, de korán megérezte, hogy a földetűkű, a cári korbáccal egyes helyekre strűsödött, szűz d letelepedési és költözökűdési jog híjjár elő tímeg képtelen megteremteni magának a héberhez szükséges leki atmoszférát. A nyelv ujjaledésének főkelek a szabadság, a jogbiztonság és főleg olyan nemzeti törekvés, aminek tisztességét nem falakcsítja türelmetlenség és nem homályosítja bágyasztó letargia. Így lett a jiddis nyelv írója, világhírű író, Menachem Meidl jét és Tevijjét a legjobb germán és francia tollak angol és francia és német, ezek révén pedig számos más nyelvre közvetítették, de legközvetlenebbül mégis a héber nyelv simult hozzá, mert a z idő szó és zsidó gondolat mégis csak a Biblia nyelvén tud kipoznani.

Mi mindennel próbálkozik, hogy ezt a pogromokban megkínzott, gonoszul kigunyolt, megvetett és homályba parancsolt orosz zsidó népet fölemelje néhány órára a szellemiség tiszta megasságaiba! Lapokat indít, megtuknak, évkönyveket ad ki, könyvsorozatot, de soha nem sikerül tovább jutnia egyik kötetnél. A fő zere megy, pfn.hez jut, ezt mind befekteti könyvei terjesztésére. Szóhoz jutattja irodalmi vállalataiban a legkiválóbb kortársakat: Mendelét, Linczkijt, Frugot, Peie et, Frischmannt, Dnechont. Egy törzei derout levágja, elköltözik Odesszába, ahol mint újságíró cikkében hadakozik a „Fekete Százak“, a beszarábiai Puriskevics irtózatot farkasalkája ellen. A kievi zsidómészárlás után kivándorol Amerikába, hogy fölrázza a szabadság és gazdasági biztonságba jutott zsidó tömegeket, hogy megszólaltassa a remzsidók jobbait egy „dolgos és józan és tradícióhoz hűségés cári vágchidra“ cipelt nép érdekében. Már ugylátszott, hogy a kulturvilág fölháborodása leszorítja a reakció gyűlölködő öklét és S. I. m Alejchem vi-szejön nyomorult testvérei közé, ahol mint győzelmes hátorból hazatértet föllobb nő ünneplésben részesítik.

Ugy véi, most már a lelkek nyugalma is megleszen és kivirulhat a szív és lélek nép kulturája, a zsidó irodalom. De jött 1906 június 4 ike, a byalistoki pogrom, amikor a huligánok százbavankilenc zsidó házat perzseltek föl és hetvenöt zsidó leket oltottak ki. És rendre jötték a meghinelt forradalom megtorlásai — zsidókon. És Solem Alejchem ismét visszament Amerikába. Egy napon az Egyesült Államok egyik vezető politikusa nézte végig Solem Alejchem premiérjét. A szerző

föllátogatott az ál'amferrfiu páholyába és interve-
cióját kérte az oroszországi zsidók érdekében.

— Mindent megteszek — mondotta — de a
cár lelkét gyűlölettel fertőzi a környezete.

— Aktuális esetekben egy uralkodó mindig te-
het valamit — szölt elfogódottan az író.

— Tehe'ne, ha ő maga nem lenne rabja a
reakciónak.

E megállapítás illusztrálására a politikus kivette
zsebéből a pétervári amerikai követség jelentését.
Ez elmondta, hogy amikor Odessza rendőrfőnöke,
Grigorjew paraszos jelentést írt tenni a cár előtt
és fölhatalmazást akart kapni a reakció gummito-
tos pogromistái ellen, akkor az audiencián az oro-
szok uralkodója a Fekete Százak jeivényével a
mellén jött a rendőrfőnök elé, aki már csak aka-
dozva tudta előadni mozdánivalóját.

Solem Alejchem szó nélkül elhagyta a színházat
és nem várta be a tapsos kihívásokat. Bent kacagás
és tomboló jókedv, a szerző pedig könnyekkel a sze-
meiben bolyongott az emberáradatban.

Még megérte, hogy kedvelt városából, Kievből
1910-ben ezerkétszáz zsidó családot, aggot és gyer

Általános lázadástól tartanak Indiában

Orosz pénzen féktelen agitáció folyik a mohamedán és hindu lakosság kö- zött. Állandó utcai harcok Kalkuttában

(London, április 28. Az Uj Kelet tudósít-
jától.) Allahabadi jelentések szerint Kalkuttá-
ban egyre veszélyesebb méreteket ölt a ben-
szültek nyugtalankodása. A hinduk és mohamedánok közötti gyűlölet folvton magasabb
hullámokat vet és ugylárszik, M. hatma Ghan-
cinak éveken át tartó fáradozása az indiai
egység érdekében hiábavaló volt. Kalkuttában
a tömeg megrchanta a rendőrkaszárnyát és
felkoccolta a város rendőrfőnökét. A karhá-
lommal való összetűzés következtében még
tizenkét ember meghalt, nyolcvanöt megse-
besült. A város különböző pontjain egész nap
utcai harcok folytak. A kereskedelmi élet tel-
jesen szűnetel a nagyobb városokban. A hely-
zet nagyon kiéleződött és tartani lehet attól,
hogy, a zavargások egész Északindában
elharapóznak. Egyesek ezekben a zavargások-

meket utasítottak ki, még megérte az erőszakosko-
dások nyomán támadt fölháborodását a civilizált
világnak és még eljutott hozzá a Beilis-pör híreivel,
hogy az orosz aktiv antiszemitizmus megszűnt és
helyébe lépett az igazságszolgáltatás zsidógyűlölete,
Schwasc köz ktatásügyi miniszter antiszemita iskola-
törvénye és eljutottak hozzá az orosz hadsereg ve-
reségének hírei.

De a nagy íjjári napot, San Reimot már nem érthette
meg és a zsidó tömegek nagy beözönlését a földre, ahol
szabadon és szélesen az otthon biztonságával lehet
kacagni, Solem Alejchem felejthetetlen zsidócskáin.
Már rem értette meg az amerikai zsidóság nagy-
szerű népi megmozdulásait, az áldozatkészleget és
zsidók összefogását a legnagyobb célért, a nép szel-
lemi és anyagi megújulásáért.

Végrendelete egyszerű volt és olyan magasztos,
mint egy ima. Azt hagyta gyermekeire, hogy évente
egyszer, halála évfordulóján jöjjenek össze és öröm-
mel beszéljenek róla. „Alle Jahr zu mein Jahr-
zeit sollt Ihr sich zisammenkimmen ün der-
manen mich mit Freid.“

Me, a tizedik évforduló lelkének gyermekei,
a zsidó nép, együtt van és büszke örömmel em-
lékezik meg nagy humoristájáról, akinek életében
csak könnyek adtak.

Megkezdődött a Leirer-pör főtárgyalása

A vádlottak az öngyilkossá lett Pödörre hártják a vádat

(Budapest, április 27. Az Uj Kelet tudósít-
jától.) A Leirer-tárgyaláson, amely ma kezdő
dött meg nagy érdeklődés mellett, az elnök
megállapítja a vádlottak személyazonosságát.
Balla, Okolicsányi büntetett előéletűek. Rosták
és Ácsné büntetlen előéletűek. Ismerteti a vád
iratot, amely kiemeli, hogy Okolicsányi csak
orgazd sikkal vádolható, egyrészt azért, mert
Pödört az öngyilkosság folytán nem lehetett
kihallgatni, másrészt, mert meggyőző erejű bi-
zonyíték a vizsgálat alatt ellene nem merült fel.

Az első vádlott, Balla részletesen elmondja
az esetet. A fogházban megismerkedett Pödör-
rel és Okolicsányival, azután többször találko-
zott Pödörrel Pesten. Panaszkodott, hogy rosz-
szul megy sora és ezért elhatározták, hogy
együtt gyümölcskereskedést nyitnak. Mikor
Budapesten műhelyben dolgozott, Pödör érte,
hogy egy katonabajonettől éles tört készítsen
neki, amelyet disznóölésre akar felhasználni.
December 22 én közös ismerősüknél sápadtan,
idegesen viselkedett és eljövetelekor kérte, hogy
az ötvenes villamosmegállóhoz jöjjön. Ott át-
adott neki egy bőröndöt, amelyet hazavitt,
látta, hogy ezüstnemű van benne. Közösen el-
vitték Czeglédre és ott egy szőlőben elásták.
Hazajövetelkor Pödör zavartan viselkedett. A
vendéglőben revolverrel többször a plafonra
lőtt. Az volt az érzése, hogy megbolondult.

A jelenet után pár napra értesítették, hogy
Pödör a Ferenc József hid turulmaradán meg-
járt az örület és ezért elmeógyógyintézetbe
szállították. Amikor meglátogatta, ott találta
Okolicsányt is, akivel titokzatosan tanácsko-
zott. Két hét múlva, egy újabb látogatásnál,
Pödör kijelentette, hogy mindenáron meg akar
szólni a tébolydából. Így álltak össze Sagujjal,
akivel együtt megszöktette Pödört.

ban egy hatalmas lázadás előjeleit látják, ami-
nek megakadályozására a kormány drákói rend-
szabályokhoz akar folyamodni és csapatössze-
vonásokat, valamint ostromállapot kihirdetésé-
tervezi.

Az agitáció — nyilvánvalóan orosz pénzen
— féktelenül folyik. Delhiiben úgy a mohamed-
ánok, mint a hinduk röpiratokat terjesztenek,
amelyekben nyíltan izgatnak egymássaleni erő-
szakosságokra. Allahabadban is nagy az izgalom
Kapildeva Nalavigának, a hinduk egyik vezé-
rének magatartása miatt, aki a gazdag kereske-
dők finanszírozásával önkéntes légiókat szer-
vez, mert — szerinte — az angol csapatok
nem képesek a hindukat megvédeni. A hindu
ifjúság persze nagy lelkesedéssel csatlakozik ve-
zéréhez.

Az elnök több kérdést intéz a vádlotthoz,
aki állandóan ártatlanságát hangoztatja és a
gyilkosságról semmit sem akar tudni. Kijelenti,
hogy Pödör nem árulta el, hogy honnan vette
az ezüstöt, csak annyit mondott, hogy Cseh-
szlovákiából való.

Sagu, kihallgatása előtt, elméleti állapotá-
nak megvizsgálását kéri, min' hogy iuetikus
paralízise van. Az indítvány fölött később dön-
tenek. Sagu azzal kezdi vallomását, hogy
előtte Pödör és Balla csempészárúnak állították
be a rablott holmit, csak Ceglédén mondta
Pödör, hogy egy vidéki ékszerész raboltak ki.
Tagadja, hogy részt vett volna Pödör megszök-
tetésében. Okolicsányi szerepéről semmit sem
tud. Nem hallotta, hogy Pödör emlegette volna
öt a gyilkossággal kapcsolatban.

A tárgyalást ezután elnapolták.

**Tavaszi
ujdonságok**
megérkeztek

Neumann M.
férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

* A takarékos áramfogyasztású izzólámpa
csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon
„Tungeram“ félvattos izzólámpát. 4

Vissza az érző Európa felé

Az Uj Kelet hasábjain megjelent cikkeim az „Amerikai napló” címet kapták. Helytelenül. — Talán inkább azt kellett volna helyette írni: „Naplótörések, — naplétszemlények”. Hiszen egy ilyen hatalmas, nagy út — a Szamos mentéről a Hudson-riverig — oly rengeteg sok külső és belső élménnyel van teltve, hogy azok egy napilap hasábjain, pár cikkben nem közölhetők — de nem is valóik arra. Az igazán befelé élő ember, a külső eseményeket szeizmográfszerűleg felfogja — s azokat saját énjén átszűrve szívja fel magába. A nagy átélések tényének egy szervező részévé válnak, belé idegződnek és azután talán minden tetteben az egykor átélt nagy események egy kis reflexiója tükröződik vissza. Amit e felejtethetetlen, nagyszerű utról naplómban feljegyztem magamnak — tisztán csak azért tettem, hogy az események közvetlen hatása alatt ébredt szubjektív impresszióimat rögzítsem.

Amerikát csak közről lehet megismerni

E feljegyzésekből ötletszerűen kiragadtam azokat, amelyekről azt hittem, hogy különösebb módon visszatükröztetik mindazt, ami jellegzetesen, tipikusan amerikai, — mikről azt gondoltam, hogy számot tarthatnak a nagyközönség érdeklődésére. Azonban egy pillanatra sem áztatam magam azzal, hogy e közleményekkel talán sikerül az olvasóval Amerikát megismertetni. De ezt — véleményem szerint — kötelességre menő leírásokkal sem lehet. Amerikát csak az ismerheti meg, ki saját lelkén, gyomrán, törén át érzékeli, éli át Amerikát. Egy közismert filozófiai tétel szerint: „Alle Erkenntnis beruht auf Vergleichung” — és ezért nem tudjuk innen megismerni Amerikát, mert nincs mihez hasonlítunk. Odaát egy új emberi közösség él, melynek egész berendezkedése, érzelmi és értelmi világa teljesen más, mint az európaiaké, egy ország sui generis, — a szó legszorosabb értelmében — egy egészen új világ!

Hol jobb?

De milyen ez az új világ?! Hol jobb: itt, vagy ott? Ez volna a legfontosabb és legnagyobb probléma, melyre azonban válaszolni nem lehet. Az ember örökké nyugtalan, örök é megelégedetlen természetében rejlik, hogy mindig azt tekinti a legrosszabb helynek, ahol épen van — és mindig „máshol” van jól. A háboru utáni időkben az európai emberben természetesen még fokozottabb mértékben ébredt fel ez az érzés s aki amerikai vízumhoz jutott, meg volt győződve róla, hogy az Eldorádóba szülő belépő-jegyet hordozza a zsebében.

„Zöld” koromban, azaz amerikai tartózkodásom első heteiben többek között az is nagyon meglepett, hogy mihelyt valakivel megismerkedtem, első kérdése az volt: mondja kérem, mi a véleménye az itteni életéről? Mit gondol, hol jobb, itt, vagy az óházában?

S ezt gyakran olyan emberek kérdezték, kik már 10—15 éve tartózkodnak itten! Hát hogyan: — a newyorki kikötőben való megérkezés még nem jelent okvetlen „beérkezést”? Még évek múltán is él a probléma „hol jobb”? — Hát persze hogy él! S ha kissé utána gondolunk, rájövünk, hogy ez természetes is — nem is lehet másként. Amerikának ez annyiszor hangzottatott más milyenségét nem oly könnyű áthidalni. Az, ki Európában nőtt fel — különösen az intellektuel, ki még fokozottabb mértékben érzi és éli az európaizmust! — Amerikában nem fogja otthon érezni magát és ott tartózkodásának alapját az elején egy kényszerű lemondás, később egy rezonszerű beletörődés, megalkuvás fogja képezni. Amerikaivá való átalakulásunk (már amennyiben kiforrott embernél még szó lehet erről) európai mivoltunk sok szépségének, értékének elpusztulását jelent. Tagadhatatlan, hogy az amerikanizmusban is van érték és talán szépség is. Egyéni dolog, hogy ki melyiket helyezi előbbre. — Ez a „hol jobb” problémának szubjektív oldala.

Ha materiális szemszögből nézzük...

Ha reális, vagy ha úgy tetszik: materiális szemszögből végezzük az összehasonlítást, kétségtelen, hogy Amerikában jobb a helyzet. Az ameri-

kaik — hamisítatlan európai sovizmus — azt szokták mondani, hogy nincs e földkerekségen még egy olyan csodás ország, mint az övék, hol minden ember már másodnap annyit keres, hogy félre is tehet belőle. Igazuk van! Itt minden ember, mindennap százféle munkára fogható. Ebben van az amerikai gazdasági életnek óriási előnye és ugyanolyan nagy hátránya. Mert ha azt mondod, hogy naponta százszor vállalhat munkát, ez egyben azt is jelenti, hogy raponta százszor veszíthette el a munkáját. Nem azért lehet mindig munkát kapni, mert a munkalehetőségek határtalanok, hanem azért, mert minden alkalmaztatás bizonytalan, máról holnapra szól. Jól fizetik a munkást. Egy heti béréből két hétig is meg tud élni, de erre szüksége is van, mert boldog az az ember, ki az 52 hétből, legalább háromnegyedét rendszeresen kidolgozza. A munkás örökös bizonytalanságának, keresetének rendkívüli ingadozásának két fő oka van: minden szakmának meg van a fő- és a holt szezonja. Az a munkás, ki e héten 70—80 dollárt keres, a következő héten csak 10—15 dollárt kap. Mihelyt „beüt a elec”, azaz holt szezon, jön a tömeges munkás-elbocsátás.

Kevés szakmunkás, sok „operator”

Ezt ilyen formában és ilyen mértékben csak Amerikában lehet megcsinálni, hol amunka megosztása legvégső fokig keresztül van vite, hol egy gyárban alig van néhány otthoni értelemben vett szakmunkás — a többi csak „operator” azaz gépkész, kiket bárhol lehet cseréberéni. Ha tehát a dolgok mélyére tekintünk, akkor a tipikus amerikai munkarendszerben találjuk meg a nagy munkalehetőségek látszólagos előnyét, — de a munkásság szempontjából komoly veszedelmet. Az a paradoxon, hogy a legfejlettebb ipari államban a munkásság a legszervezetlenebb, nem csak arra vezető vissza, hogy az a hatalmas munkástömeg mentalitásában és célkitűzésében annyira heterogén, hanem főleg az amerikai munkarendszerre. (Ennek a hatalmas kérdés-komplexumnak az érdemleges ismertetése természetesen nem képezheti egy újságcikk tárgyát.)

tesen nem képezheti egy újságcikk tárgyát.)

De mindezen nehézségek dacára jobbak az amerikai megélhetési viszonyok, mint az európaiak. A „standard of live” aránytalanul magasabb. Az a nyomorult ipari, vagy mezőgazdasági bérmunkás, ki odaát családjával — sokszor háziállataival együtt — egy szűk, sötét, nedves pincében lakott, itten feltétlenül hamarosan világos, fűrdősobás lakáshoz jut. Jól öltözködik és rendszeren táplálkozik. Hosszú évek kitartó munkájából feltétlenül meg is takaríthat magának egy összeget, mely ha dollárban nem is sok — lebben egy resp. ktabilis summa!

Igazan van az amerikaiak: itt minden dolgozni akaró ember meg tud élni, jobban mint báhol — de! — „az amerikai meggazdagodás” romantikus ideje lejárt... Hol jobb?!... döntse el ki-ki a maga számára...

Nem lehet elfelejteni

De mégis! Bámulatos, csodás ez az ország! Ki egyszer megismerte, nem a felhőkarcolókat, nem a végtelen gyárkélményeket, nem a szédületes forgalmat — de az amerikai életet, az soha-soha nem fogja azt elfelejteni. Ne tünjön fel ellentmondásnak, hogy sok jót és sok rosszat mondtam róla. Természetesen mindkettő igaz. De ha őszinték és objektívek akarunk lenni, mégis csodálatos-bámulatos egy ország ez. Öt évszázaddal ezelőtt még létezése föl sem tudtak, másfél évszázaddal ezelőtt még angol gyarmat — és ma a világ ura! Ide menekültek a világ minden részéből a vallási, politikai — és nem kis számban — a rendőri üldözöttek és ka'andorok s ebben a hatalmas „melting pot”-ban (olvasztó kemencében) ahogy ők maguk nevezik Amerikát, egybeforrtak — egy néppé lettek. Egy 150 éves történelem és tradíció nélküli nép! Hirtelen meggazdagodásából folyó mai szereplése kissé parvenyszerűleg hat — de azért mégis bámulatos ejtenek hatalmas alkotásai!

Azt mondhatná, hogy alkotásainak hatalmasága legfeljebb a dimenziókra vonatkozhatik, de nem igaz maradandó értékekre! Am minden a helyes megítélés, a helyes mérőegység alkalmazásától függ. Vajjon a teutonok, gallok, normandok 150 éves koruktan milyen maradandó kulturális értékeket adtak! Anyagot gyűjtöttek a Niebelungen-Sied hez, megvetették az alapot a góth stílushoz, hangokat gyűjtöttek Beethoven muzsikájához — ez igaz. De az amerikai nép ezen idő alatt ennél többet tett. Semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy az amerikai nép is fog adni igazi nagyokat — a maga korában! Kétségtelen az amerikai Beethoven, Shakespeare, Molière annyiban fog különbözni az európaiktól, amennyiben különbözik az első kivándorlott puritánok élete az őse teutonok etc. életétől. Mert hát meglátszik a „gyermekszoba” nemcsak az egyes emberen, de a népeken is! Az amerikai nép „korához képest” igen sokat adott.

De lelkesedni sem lehet érte

Igen... igen, sok érdekes és elismeréseméltó dolog van itten — de felmelegedni a Yenkeek-országáért soha sem tudnék! Mi az évezredek kultúrától terhelte, annyira intenzív, annyira differenciált lelki életet élő európaérek csodáljuk, báluljuk ezt az erőteljű duzzadó ifjú óriást, ki izmaival egyszóval meghódít, figyeljük munkaközben felhangzó dalait, — de azért ez a világ nem a mi világunk. Nem értjük meg egymást. Talán kissé igen nagy a korkülönbség... Mi nem tudunk meglenni a nap, a lélek éltető melege nélkül. Mi ebben a hihetetlenül rendez és rendszeres pfalanszterben megfagyunk!

Soha bucsu ilyen könnyen nem esett

Szital a decemberi hó — a „Berengario” fedélzetéről bámulok Newyorkra, az éhes városra. Soha bucsu ily könnyen nem esett! Megint hat napig ringatott a végtelen Óceán és mikor újból megláttam a cherbourgi Napoleon szobrot, jobban örültem neki, mint odaát a „Szabadság-szobornak”. És megint itt vagyok Párisban, — ebben az isteni Párisban! Csodálatos: — itt jóval mélyebben áll a barométer — mégis valahogy melegebb van, mint a másik partron... Milyen mások az utcák, mások a házak, mások az emberek itten — mindnek van szíve, lelke. A Quartier Latin szűk utcáiból elő kerülnek a régi, jó pajtások — Párisban nagyszerűvé fejlődött erdélyi zsidó lányok-fiúk. Mikor a csodás látványosságokból ittasultan, pár percnyi pihenőre betérünk a Rue Jacobba, — a kis rózsaszín diákszobából annyi meleg barátság árad, hogy elfelejtem a felhőkarcolók komfortos ridegségét. A viszontlátás boldog örömmel köszöntök minden, ami régi, mit annyi idő óta nem láttam — mióment ami európai!... Döntse el ki-ki, hogy hol jobb?!... Eagem nem érdekel e probléma...
Kun Adalbert

Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

(Buc tudósító kiütése politikai lanul na és a között érdeklőben reesztül esélyeivel lapja, a lap volt, gott, add gesággal A liberál parancsol kolportálj jelölteti állandó s

Politil mentálják mai szám zeti párt liszáiba v kéről álta állapítások szerkesztő tiv lehet, zéki blokk Popescu ő állotta lenségnek totta, hogy nevezni, ke kes a cikk emordja, rávézni a liberálisokl Popescu e hogy a lib sína és zó jobban bizt nemzetipár hogy a libe Popescu a lásra készte

(Bukar közös vezér amilyen m nek megkü meg rendel látnak közr kozásukat j Ugyanc a kormány ami rendk nál is inke tákat hasz emelik tilt

A Zsidó gének kezd erélyes és parlamenti blokkot sze tálni fogja községek v jától távolá a blokk tag lasztókat m utján is a idejüleg eg dr. Vértes vel, amely szik. A te lyen számos állók is, elh lásokon a b zérigazgató ma újabb é tagozat inté és amelyen Ö.ómmel ko

Bratianu Jonel nem jelölteti magát

Stelian Popescu cikke a nemzeti párt és parasztpárt tárgyalásairól. Az egyesült ellenzék közös vezérlőbizottságának ülése

(Bucuresti-Bukarest, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országos választások időpontjának kitűzése mozgalmás éleltséget teremtett a főváros politikai életében. Az egyes politikai pártok szokatlanul megszabásu propaganda-akciót fejtenek ki és a választási kampányok valamennyi eszközét felhasználják az eredmény biztosítása érdekében. A bukaresti sajtó hasábjainon keresztül foglalkozik a küszöbön lévő választások esélyeivel és érdekei, hogy a liberálisok hivatalos lapja, a „Vitorul“, amely mindadig, míg kormány volt, propagandakérdésekben nehézkesen mozgott, addig most, mint ellenzéki lap meglepő fűrészséggel igyekszik pártbivert éleltségre serkenteni. A liberális párt egyébként bizonyos önmérsékletet parancsolt magára és ma már befejezett tényként közölték azt a hírt, hogy Bratianu Jonel nem jelölteti magát rehol sem, hanem megelőgszik az állandó szenátorsággal.

Stelian Popescu mosakszik

Politikai és sajtókörökben igen érdekesen kommentálják Stelian Popescunak, az „Universul“ mai számában megjelent vezércikkét, amely a nemzeti párt és a parasztpárt közötti tárgyalások kiírására világít be. Stelian Popescunak a vezércikként általában az a vélemény, hogy objektív megállapításokat tartalmaz, mert az „Universul“ főszerkesztője politikai kérdésekben ma igazán objektív lehet, hiszen a kormányalakuláshól és az ellenzéki blokkból is egyszerre csöppent ki. Stelian Popescu vezércikkében leszögezi, hogy a fuziónak állotta állandóan az utját, mert erkölcsi lehetetlenségnek és az ország általános érdekeire károsnak tartotta, hogy Jorga, akit a nacionalizmus apjának szokták nevezni, kezdet fogjon az áruló Sterével. Különösen érdekes a cikknek az a része, amelyben Stelian Popescu elmordja, hogy több ízben hasztalan igyekezett rávenni a nemzeti pártot, illetőleg Maniu-t, hogy a liberálisokkal igyekezzen fuziót teremteni. Stelian Popescu ezt az intervencióját azzal magyarázza, hogy a liberális párt és a nemzeti párt fuziója a sinea és zökkenőmentes kormányutdlás utján a legjobban biztosítható volna az ország nyugalmát. A nemzetipárti politikuskak viszont azt hargoztatják, hogy a liberálisok miniszteri tárcát ígértek Stelian Popescunak, ha a liberálisokkal szembeni behódolásra készíti a nemzeti pártot.

Az ellenzék titkos kezek munkáját sejtí

(Bukarest, április 27.) Az egyesült ellenzék közös vezérlőbizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a vidéki tagozatoknak megküldött táviratok még mindig nem érkeztek meg rendelkezési helyükre. Ebben titkos kezeket látnak közreműködni s ezért illetékes helyen tiltakozásukat jelentik be.

Ugyancsak megállapították azt, hogy Moldvában a kormány megakadályozza agiációs munkájukat, ami rendkívül veszélyessé teszi a helyzetet anél is inkább, mert az akadályozásra a Kuzistákat használják fel. Ebben az ügyben is fel-emelik tiltakozó szavukat.

A temesvári zsidó választási blokk

A Zsidó Nemzeti Szövetség helyi vezetőségeek kezdeményezésére a temesvári zsidóság erélyes és egyetemes akciót indított, hogy a parlamenti választásokra egy erős és kompakt blokkot szervezzen, amely egységével dokumentálni fogja a zsidó választók akaratát. A hitközségek vezetői, valamint a szövetség munkájától távolálló zsidó vezetőemberek hozzáláttak a blokk tagjainak beszervezéséhez. A zsidó választókat már most informálják a helyi sajtó utján is a blokk megalakulásáról és vele egyidejűleg egy ideiglenes elnöki tanács alakult dr. Vertes Adolf és Lindner Armin vezetésével, amely a szervező bizottsággal együtt ülészik. A tegnap este tartott értekezleten, amelyen számosan vettek részt a bizottságon kívül állók is, elhatározták, hogy a kolozsvári tárgyalásokon a helyi tagozatot Lindner Armin vezérigazgató fogja képviselni. A választási blokk ma újabb értekezletet tart, amelyen a helyi tagozat intéző bizottságának jelölését kitzük és amelyen a blokk hivatalosan is megalakul. Összettel konstatalhatjuk, hogy a zsidó választási blokk a már mostani szervező munkájában olyan komoly és erős szándékot tanusít minden egyes tagja által, tekintet nélkül azok eddigi politikai elhelyezkedésére, hogy a választásokon bizonyára, mint jól szervezett párt fogja szavazatait érvényesíteni.

A Magyar Párt zsidói A Magyar Párt temesvári szervezkedésének történetében már két ízben fordult elő olyan incidens, amelyet a helyi sajtó, ha nem is teljesen, de némiképp elferdítve igyekezett a nyilvánosságra hozni, ami érthető is. Arról van szó, hogy a temesvári Magyar Pártban is vannak zsidó vezetők, akik politikai elhelyezkedésüket a párt keretén belül igyekeznek megtalálni. Jóllehet ezek a zsidók a Magyar Párt lelkes és önzetlen katonái, mégis olyan támadás érte őket, amelyek, tekintet nélkül a mi állásfoglalásunkra, a zsidó és magyar pártok helyzetét illetőleg feltárandók a közönség előtt. Az első ilyen támadás dr. Rosenthal Marcell ellen irányult, akit a gyárvarosi tagozat szervező ülésén akartak ki buktatni a vezetőségéből felremagyarazhatatlanul

A kormány ragaszkodik az átmeneti vámtarifához

A minisztertanács elutasította az UGIR javaslatát

Bukarest, április 27. A kormány ma este minisztertanácsot tartott Ceanda elnöklete mellett. A vámtarifák kérdésének megbeszélése során tárgyalás alá vették az UGIR nak a memorandumát, amelyben a felemelt vámtarifák életbe léptetését kérik. A minisztertanács egyhangulag teljes egészében elvetette a memorandumot és leszögezte, hogy fentertja azon régebbi határozatát, hogy átmeneti vámtarifákat léptet életbe. Az erről szóló dekrétum a napokban megjelenik.

A minisztertanácsról kijövet az egyik miniszter arra a kérdésre, hogy mikor jelenik meg a dekrétum, a következő kijelentést tette: Megjelenik! A dátum még nem bizonyos.

utalva fajiságára.

Azt lehetett hinni, hogy ez csak elszigetelt jelenség marad, amely nem bír különösebb fontossággal. Vasárnap azonban egy magyarpárti gyűlés alkalmával a párt egyes vezetői ismételten világos és érthető módon tettek tanúságot arról, hogy milyen érzelmekkel viseltetnek a párt zsidó tagjaival szemben. Ez az incidens még élesebben világítja meg azt a nem egészen dicsőrejtéljes szerepet, amelyet a Magyar Párt zsidó tagjai a párt életében játszanak. Ezuttal dr. Ungár személye körül csaptak fel a hullámok. Dr. Ungár különösen a belvárosi tagozat megszervezésében szerzett magának érdemeket. Az előkészítő gyűlésen azonban, midőn őt egyhangulag az ügyvezető-alelnöki tisztségre jelölték, szólásra emelkedett dr. Várnai Elemér, aki a pártvezetéség egyes tagjainak jó és régi magyarságát vona kétségbe, illetve burkoltan dr. Ungár Adolf ellen intézett támadást. Természetes, hogy ugy a gyűlés, mint Ungár dr. visszautasították a támadást, a helyi sajtó pedig muló és jelen-téktelen eseményként könyvelte el az incidenst. A közvélemény azonban különösen pedig a Magyar Párt zsidó tagjai keserűen ismerték fel, hogy abban a Magyar Pártban, amely programjába vette zsidó vallásu tagjainak a védelmét az országos antiszemizmussal szemben, — hogyan fogadják egyes tagok a zsidók szereplését.

A minisztertanács végeztével Lupas, Goldis és Lepadatu bizalmas értekezletet tartottak a vasárnapi kongresszus programja ügyében.

Az egyesült ellenzék manifesztuma ma sem jelenhetett meg. A munkálatokat még nem tudták befejezni. A jelölések ügye sem nyert befejezést. Remélik, hogy legkésőbb szombati mindenütt betérjeszthetik a jelölőlistákat.

Megszűnnek a kínai belvillongások

Csang-Cso-Lin tábornok megosztozik Wu-Pei-Fuval a hatalomban

(Peking, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csang Sii-Liang tábornok, Csang-Cso-Lin mandzsuri kormányzó fia ma nyilatkozott az „United Press“ képviselőjének, akinek kijelentette, hogy apja, Csang-Cso-Lin marsall helyre akarja állítani a békét Kinában és ezért ugy határozott, hogy visszavonul Mandzsuria területére, Közép és Északkina felett pedig Wu-Pei-Fu tábornoknak adja át barátságosan a hatalmat. Eszerint Peking is Wu-Pei-Fu uralma alá kerül

Egy nap a sztrájkoló Kantonban

Honkong, április 27. Egy hetet töltöttem Kantonban. Nem minden kíváncsiság nélkül utaztam el Délkina fővárosába, az összes forradalmak szülőfészkébe. Honkong és Kanton között kitűnő gőzhajók közlekednek. Régebben ez az út hat nyolc órát tartott éjszaka. A biztonsági viszonyok most azonban olyan rosszak, hogy éjszakai utra senki sem vállalkozik. Még nappal is megtörténiük, hogy a hajókat tengeri rablók támadják meg, akik a legénységet lefegyverzik és az utasokat kifosztják. Ujabbban ezért a hajókat megfelelő védelmi felszereléssel látták el, gépfegyvereket állítottak fel rajtuk, a gépházat vastag páncéllal vették körül, a fedélzeten ezenkívül állandóan cirkál az őrzőjárat, amely a legkisebb neszre löni kezd.

A helyzet tulajdonképpen Kantonban kezd csak veszélyessé válni. A kínaiak ugyanis bojkottot mondtak ki az idegenekre és így például nem akad csolnakos, aki a hajóval érkező utasokat partra szállítsa és nem akad hordár, aki csomagjaikat lesegítse. Ezek a sztrájkolókkal valóssággal terrorizálják Kanton. Az Angliából érkező árukat egyszerűen elkönfiskálják és értékeikből finanszírozzák a bojkottot. A város közigazdasági életére nyomasztólag nehezedik rá ez a visszas helyzet. Árut egyáltalában nem lehet kapni, ami van, azzal is üzérkednek és olyan magas árakat kérnek értük, hogy csak a leggazdagabbak tudnak vásárolni.

A helyzetet súlyosbitja az a körülmény, hogy Kanton szintén teljesen el van vágva a világtól, külföldi hajók nem mernek befutni

kikötőjébe, a vasutakon is alig érkezik valaki és így az ország többi részében alig tudják, hogy itt mi történik. A sztrájkolókat gondoskodtak arról, hogy a hírek ne jussanak ki és hogy felelőtlenül és a retorzió veszélye nélkül operálhassanak. A kantoni kormány teljesen tehetetlen a sztrájkolókkal szemben. Az idegengyűlölet olyan erős, az angolokat olyan féktelenül utálják, ezenfelül az egész mozgalomnak olyan lelkes nemzeti karaktert adnak, hogy a kabinet nem mer közbelépni, mert attól tart, hogy ezzel a nemzetietlenség vádját veszi magára és maga ellen ingerli a tömegeket. Számítani sem lehet tehát arra, hogy a kantoni kormány fegyveres erővel fogja elfojtani a bojkottot.

Kantonból csak nagynehezen tudtam menekülni, mert aki egyszer ebbe a városba bejut, az, különösen ha idegen, alig kerül ki ép bőrrel. Azzal az érzéssel ültem fel a hajóra és tértem vissza Honkongba, hogy egy olyan várost hagytam magam mögött, amelyben a kínai tömegek problémái forranak és ahonnan elhatározó erővel fog kiindulni az Európára is döntő jelentőségű kínai függetlenségi mozgalom. G. B.

* Mindennél többet ér a jókedv s est nyújtja Csailag Máté: „Zsidó Anekdották Kincsesháza“ című 222 oldalas könyve. Ára 200 lej. Uj Kelet könyvostálya.

* Biztosítsuk életünket és vagyónunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselget az ország minden helységében.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Erdélyben minden harmadik zsidó családnál KKL-persely van

A KKL célkitűzése: minél szélesebb rétegeket, minél kisebb megterheléssel, de minél teljesebb intenzivitással bevonni a Palesztina-munkába, — az utóbbi félév során Erdélyben is határozott irányt vett fel. Ennek a célkitűzésnek eszköze és megvalósítója a persely, amely ma már a KKL bevételének legjelentősebb, legállandóbb, — gazdasági helyzetektől szinte teljesen független bevételi forrása.

Ha az utóbbi félév erdélyi KKL perselymunkáját figyeljük, örömmel kell megállapítanunk, hogy igen sok helységben minden harmadik zsidó házában ott van a KKL persely, amelyet már havonként ürítenek. Ez a rendszeres perselyűrités viszont egyre hathatósabbá teszi azt a jelszót, hogy minden persely naponta legalább egy lejt hozzon. Minél több persely, minél gyakoribb perselyűrités: ezt a kettős célkitűzést köi össze az a gyakorlati elv, hogy a már eddig kihelyezett perselyek rendszeresítése biztosíthatja a napi egy lejes átlagot, ami Erdélyben csupán 9 millió lejes évi jöve delemnek felel meg.

Ezt az ideális célkitűzést a gyakorlati élet természetesen letompítja, a mult évhez képest ebben a félévben a perselymunka százszázalékos emelkedést mutat s máris a KKL jövedelmének 50 százalékát teszi ki. Nem kerül különösebb megterhelésbe tehát, ha ez az évi perselyjövédelmet minimálisan kétmillió lejbe kon tingentáljuk.

Ezen eredmény elérésének eszközei igen könnyűek.

Mindenekelőtt keresztülviendő s ez lelkes cionisták között parancs kell legyen, hogy összejöveteleknél, minden rendezvény alkalmával, ha kirosszegű eredménnyel is, a persellyel gyűjtést folytassanak. Csakis a személyes, jó példával való előjárás segíthet, hogy a persely minden társaságban állandó és megszokott szükség váljék a cionisták és nemcionisták körében is. Bizonyára minden zsidóban megvan az akarata, hogy naponta egy lejt adjon a Keren Kajemetre. S mennyire nem is, igaz zsidó asszonyi, anyai feladat, hogy minden cionista asszony gyerekeit napi egy lejes adománnyal a zsidó összeség javára és a nemzeti kötelességre — egyben takarékoságra — nevelje!

Azonban a perselymunka sikere nemcsak az adakozó-készségtől függ és nemcsak az adakozó gyűjtőkészségtől, hanem éppen olyan nagy mértékben függ a biztosok munkakészségétől is.

Minden helyiségben végre is gyakorlattá kell válnia annak, hogy a perselyek rendszeresen, sűrűn, havonként, de legalább kéthavonként kiürítettessenek. Az eddigi eredmények és az egyes helységekből folyó intenzív perselymunka azt a tapasztalatot mutatják, hogy a sűrű ürítéssel és hiánytalanul minden persely kiürítésének elérésével jelentős eredményeket lehet felmutatni. Minden attól függ, hogy perselyűrités alkalmával a perselyeknek 100 százalékos kiürítését vigyék véghez.

c) Minden persely kiürítendő!

Az egyes helységekből végzett eddigi perselyűritések eredménye azt mutatja, megvan a lehetőség annak, hogy jelentékeny fokokozuk bevételünket, ha minden egyes perselytulajdonost annyiszor keressünk fel, amíg minden egyes persely kiürítése eredménnyel jár. Minden Keren Kajemeth-biztos kötelessége tehát, hogy Lagbeomerkor minden egyes a perselyt hiánytalanul kiürítsen.

A hátszegi helyicsoport tisztújító közgyűlése

Az E. Zs. N. Sz. hátszegi helyicsoportja március 11-én tartotta nagy érdeklődés mellett tisztújító közgyűlését. Abrahám József elnök megnyitó szavaiban ismertette a cionista mozgalom aktuális problémáit és világgpolitikai helyzetét. Visszapillantást vetett a hátszegi helyicsoport elmúlt évi működéséről és megjelölte a helyicsoport további működésének irányát és alapelveit. Fokozott mérvű szervezkedésre van szükség, úgy mond, mert Hátszegen ugyszólván minden zsidó cionista és csak fel kell keresni és a szervezet keretébe behívni őket. Az Ijjár-akció sikere és a sákelgyűjtés intenzivitása fogják megmutatni a cionista gondolat haladását Hátszegen. Kéri a gyűlést, válasszanak új tisztj-

kart, amelyben megvan a személyi garancia ezen program megvalósítására.

Klein Henrik indítványára a közgyűlés je lölt bizottságot küld ki, melynek tagjai özv. Schindler Gyuláné, Zuckermandel Samu, Mayer József és Rothmann Akiba. A bizottság előterjesztésére a közgyűlés megejti a választást a következőkben: Elnök és sákelbiztos Abrahám József, alelnök Léwy Lipót, Keren Kajemeth-biztosok Hirsch Henrik és Müller Lajos, Keren Hajjeszód-biztos Markovics Abrahám, titkár Schultz Frigyes, pénztáros Zuckermandel Samu, ellenőr Groszmann Izidor. Választmányi tagok: Klein Henrik, Mayer József, Groszmann Kál-

A cservonetz esése miatt bezárták a moszkvai tőzsdét

Szovjetország külkereskedelme is erősen passzív

(Berlin, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvától érkezett jelentések szerint a szovjet-kormány a cservonetz állandó esése miatt elrendelte a moszkvai tőzsde bezárását.

Tudvalevő, hogy a tavalyi erős gazdasági fejlődés után az elmúlt őszzel éles válság keletkezett Oroszországban. A válság előzményei főleg abban találhatók, hogy bár a jó termésre való kilátás ott teljességek, a gabonaexport teljes csődöt mondott a világgpiacn érzett árgyöngülés miatt. Ennek következménye elősorban az volt, hogy az orosz búzát nem lehetett értékesíteni, ellenben az orosz import óriási mértékben emelkedett, mert valószínűs áru árúság mutatkozott a falusi lakosság körében. A parasztság ugyanis biztosra vette, hogy a jó termés fölös legeiből annyi pénzt szerezhet, hogy gazdasági felszerelését, különösen gépeket fog tudni beszerezni. E remény meghiúsulásával együtt a cservonetz be-

mán, Bárdi Ede, dr. Szarvas Jakab, özv. Schindler Gyuláné, Klein Henrikné, dr. Szarvas Jakabné, Rothmann Akiba, Reisz Ernő, Salamon Vilmos, Rothmann Manó, Müller Mariska. Abrahám József elnök megköszöni a közgyűlés bizalmát, üdvözli az új tisztikart, amelyet kitaró és lelkes munkára hív fel.

Klein Henrik felszólalására a közgyűlés ezután behatóan foglalkozik az erőteljes tagszervezés módjaival, melynek végrehajtására külön bizottságot küld ki az elnökség vezetése alatt.

A közgyűlés ezután még aktuális szervezeti kérdésekkel foglalkozott.

vásárló ereje is csökkent és az orosz pénzegység kurzusa napról napra súlyosodt. A belföldön az exportált árukat drága pénzen kellett megvenni, jóllehet ezek az áruk azokban az országokban, ahonnan exportáltak, egyre olcsóbbodtak.

A külkereskedelm mérlege is aránytalanul nagy passzívumot mutatott. Míg az 1924-25. gazdasági év első öt hónapjában, vagyis 1924. október elsejétől 1925. március elsejéig a kivitel 194 millió rubelre, a behozatal 178 millióra rugott, vagyis 16 milliónyi aktívumot mutatott fel, addig az 1925-26. közgazdasági év hasonló hónapjaiban a behozatal 309 millió rubel, a kivitel 240 millió rubelt tett ki, vagyis 69 millió passzívumot. Ez a valutatartalékokat is erős tempóban emésztette. Az ezt követő vámügyi intézkedések, amelyek a behozatalt egyre súlyosbították, nem tudták az orosz valuta értékcsökkenését meggátolni.

Juniushan tárgyalják le a Reinitz-ügy csehszlováklal részét

Elkészült s vádirat Reinitz állítólagos bűntársai ellen

(Kassa, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a legfőbb román bíróság a napokban hagyta jóvá a Reinitz Jakab szatmári kereskedő gyilkossági ügyében hozott elsőfokú ítéleteket. Az életfogytiglani fegyházbüntetés kiszabása csak következtetésekben és nem tárgyi bizonyítékokon alapult. A Reinitz-ügynek jelentős fázisai — mint az előző sajtóközleményekből ismeretes — játszódtak le Kassán és az ügyészség fogházában négy vizsgálati fogoly: Kollár Ferenc, Matej János, Demjanovics Ferenc és Bodnár Gyula ül, akiknek pörét, mint a Reinitz-ügy szlovenszkói mellékhatását fogják tárgyalni a juniusi esküdtzéki ciklusban.

Az államügyész két vádiratot készített elő. Az egyik Kollár Ferenc és Matej János ellen irányul. 1922 nyarán Kollár, aki betöréses-lopás miatt letartóztatásban volt, kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál és elmondta, hogy Matej János 1921 juniusában a bankói erdőségekből egy zsidó felbujtására meggyilkolt és kifosztott egy embert.

A rendőrség megindította a nyomozást Matej közrekerítésére, akiről megállapították, hogy egy délfranciaországi bányában dolgozik. Néhány hónap mulva megérkezett Kassára Matej, akit azonnal letartóztattak. A teljesen degenerált ember benyomását keltő Matej tagadásban volt, de a kassai rendőrség megkeresésére a lyoni hatóságok megállapították, hogy Matej munkahelyére való megérkezése után eladott egy aranyórát, amelyet Kollár szerint a meggyilkolt zsidó zsebéből vett ki. Ezen az órán kívül egyéb tárgyi bizonyíték nincs és bár időközben Kollár olyan megjegyzéseket tett, amelyből azt a következtetést lehetett levonni, hogy ő is részves volt a gyilkosságban, az ellenük emelt vád gyenge alapon nyugszik, annál is inkább, mert Kollár időközben visszavonta Matj ellen tett vallomását.

Sokkal komolyabb bizonyítékok tanuskodnak Demjanovics és Bodnár bűnössége mellett. Demjanovics, amikor Reinitz hétszeres gyilkosságáról az első hírek megjelentek, borozgatás közben megemlítette, hogy sőgora, Bodnár, aki felesége meggyilkolása miatt már tíz évet ült, bűntársa Reinitznak. Ezen a nyomon kiindulva aztán letartóztatták mindkettőjüket és Demjanovics be is vallotta, hogy Bodnárral együtt gyilkoltak meg egy pénzes zsidót, akit Reinitz vitt ki a Bankóra és ott elkábította. Demja-

novics el is vezette a rendőrség embereit a Bankóra, ahol megmutatta az áldozat fekvőhelyét és a gödörben megtalált hullában hozzátartozói felismerték Leichter Salamon máramaroszigeti szabót. Amikor a Demjanovics lakásán tartott házkutatás alkalmával újabb tünjelek jutottak napfényre, két újabb gyilkosságot vallott be, melyeket azonban már Bodnár nélkül hajtottak végre, mert Reinitz nem tartotta megbizhatónak. Az így talált hullák, amelyek valószínűleg Szmutk Hermann viski és Lebovi's Salamon szatmári kereskedők holttesteit, Demjanovics utmutatása nyomán szintén előkerültek.

Amikor Reinitzet a román hatóságok kiadták, hogy itteni bűntársával szembesítsék, a lejátszódtott drámai jelenetek ellenére konokul tagadott tovább és kijelentette, hogy nem ismeri sem Demjanovicsot, sem Bodnárt, akik valószínűleg maguk követték el a gyilkosságot és most órá akarják háritani a felbujtást.

A két főtárgyalásra, amelyek átlag 5-10 napig fognak tartani, nemcsak a csehszlovákiai, hanem a romániai sajtó képviselői is bejelentették részvételüket.

— Angliában kipróbálták az acélből készült vagonokat. Londonból jelentik: A london-birminghami vasútvonalon egy acélből gyártott vagonot próbáltak ki. Az utasok szakértőkből állottak. A vasut 235 ilyen acélvagont hoz ezen a vonalon forgalomba. A vagonok padlózata cementből készült. A ezekörök véleménye szerint ezek a kocsi tartósabbak, mint a fakocsi és szerencsétlenség esetén nagyobb biztonságot nyújtarak.

* Pal. szina legújabb és legtökéletesebb falirapcára 100 lejt, az Uj Kelet könyvosztályában.

Számos női bajnál a természetes „Ferencz József“ keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferencz József-vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 16

Uj Kelet... Szerkesztők... Uj Kelet... Az Uj kesztőség... Oradea... Str. Aurel... Ernyőzet... Aradon... Str. Roman... Sighetu... Miksa, Zaid... Timisoa... Nemzeti Szó

Máj napig... munkaszünet... május első... szüneti nap... az idén... mind a két... egyfolytában... intéztünk... tusnál, hog... hogy vala... alább délelő... sülésünk... irányu két... válasz még... csak a min... nem érkezik... zárva kell... vállalatokat.

A né látogatása... Hoden, a N... sából Oprea... Bukarestbe... vében az új... tást tegyen... külügyminis...

Amn dikére. Bu... nemzeti ünne... szobásu amne... kidolgozása... Felje detektiv el... Károly nagy... rendőrségen... lej őszegig... nyomozást és... valódiságt, E... ügyességhez.

Kigy Bakarestből... Súrbei Voda... gálampa felro... ség érte, több... megállították... érkezett jelent... segélyvonatot...

Uj fa Rómából jele... hogy a fascis... költőnél új h... melódija a... hoz hasonló... nagy felszaba...

Keres

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a főszerkesztővel engedélyezve lehet használni.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezedévi emléktér 2. (Ernyőüzlet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

Május elsején és tizedikén két-két napig kell zárva tartani az üzleteket. A munkaszünetről szóló törvény, mint ismeretes, május elsejét és május 10-ét hivatalos munkaszüneti napoknak minősíti. Miután május elseje az idén szombat, tizedike pedig hétfőre esik, mind a két esetben két napig kell az üzleteket egyfolytában zárva tartani. Epen ezért kérdést intéztünk a kolozsvári munkaügyi inspektorátusnál, hogy nem történt-e intézkedés aziránt, hogy valamelyik munkaszüneti napon — legalább délelőtt — nyitva lehessen tartani. Értesülésünk szerint az érdekeltek intéztek ilyen irányu kérést a munkaügyi miniszterhez, de válasz még ezideig nem érkezett és így, ha csak a minisztérium engedélye időközben meg nem érkezik, mind a négy munkaszüneti napon zárva kell tartani úgy az üzleteket, mint a vállalatokat.

A népszövetségi titkár bemutatkozó látogatása az Averescu-kormányánál. Marcel Hoden, a Népszövetség titkárságának megbízásából Oprascu szövetségi segédtitkár kíséretében Bukarestbe érkezett, hogy a Népszövetség nevében az új kormányánál bemutatkozó látogatást tegyen. Hoden ma meglátogatta Mitilineu külügyminisztert és Goga belügyminisztert.

Amnesztiát terveznek május tizedikére. Bukarestből jelentik: A május tizediki nemzeti ünnep alkalmából a kormány nagyobb-szabású amnesztiát tervez. Az erre vonatkozó rendelet kidolgozása most folyik.

Feljelentés egy zsaroló nagyváradai detektív ellen. Nagyváradról jelentik: Asztalos Károly nagyváradai kiskereskedő feljelentést tett a rendőrségen Robinson detektív ellen, aki öt-öt ezer lej összegig megszarolta. A rendőrség bevezette a nyomozást és miután megállapították a feljelentés valódiságát, Robinson zsarolási ügyét áttették az ügyészséghez.

Kigyuladt a temesvári gyorsvonat. Bukarestből jelentik: A temesvári gyorsvonatot Sürbei Voda és Cooanesti állomások között több észálampa felrobbanása következtében szerencsétlenség érte, több kocsi kigyuladt, mire a vonat megállították. Halálesetről vagy sebesülésről nem érkezett jelentés. Az északi pályaudvarról azonnal segélyvonatot küldtek az utasok továbbszállítására.

Uj fascista himnusz komponálnak. Romából jelentik: A „La Tribuna“ jelenti, hogy a fascista direktórium Frederic Valer Ratti költőnél új himnuszt rendelt meg, amelynek melódiját a „Giuvenezza“ című diák-dal áriájához hasonló. A himnusz szövege Mussoliné, a nagy felszabadítót dicsőíti.

Megjelent az első magyarnyelvű Palesztina-Egyiptom Utmutató. Régen érzett hiányt pótol a napokban megjelent első magyarnyelvű Palesztina-Egyiptom Utmutató (Baedeker), amelynek részletes tartalmát ma közölt hirdetésünkben találja meg az olvasó. Aki Palesztinába készül utazni, vagy kivándorolni, annak nélkülözhetetlen lesz ez az utmutató és az jól teszi, ha már jóelőre áttanulmányozza azt. A praktikus szempontok szerint és a legújabb adatok alapján összeállított, de az összes történelmi ismereteket is tartalmazó vázsonkötéses, rendkívül csinos kiállítású Baedeker ára 200 lej és az Uj Kelet könyvosztályánál rendelhető meg.

Az Erdélyi Irodalmi Társaság hétfői felolvasóestelye. Az erdélyi Irodalmi Társaság, amely az utóbbi időben dicséretes módon adott fórumot a fiatal és modern erdélyi irogenerációnak, hétfőn este tartotta újabb felolvasóestelyét. Dózsa Endre mélyenszató elnöki megnyitója után Halász József, az „Ellenzék“ szerkesztője olvasta fel néhány étkése, gondolatokban gazdag versét. Palos István készülő regényéből ismertett meg egy rendkívül kedves és lebilincselő fejezetet. Walter Gyula, az Erdélyi és Bánáti Ujságitársaság főtítkára legújabb költ. ményeit olvasta fel nagy tetszés mellett. Végül Török Sándor, a ismert kitűnő humorista olvasott fel egy humoreszket és egy komoly tárgyú elbeszélést, amelyekkel nagy sikert aratott. Az előkelő közönség lelkes ünneplésben részesítette a bemutatkozó írókat.

Óriási panamát fedeztek fel a közoktatásügyi minisztériumban. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumban hatalmas panamának jöttek nyomára, amely még az elmúlt kormány ideje alatt történt. Az eddigi vizsgálatok szerint az elpanamázott összeg óriási. Egyelőre épen a vizsgálat érdekében az adatokból nem hoznak semmit nyilvánosságra.

Medgyaszay Vilma vendégszereplése Kolozsváron. A szőke és örökké fiatal nagy díző: Medgyaszay Vilma tegnap a kolozsvári Magyar Színház színpadán csillogtatta meg utólrétegetlen és utánozhatatlan művészetét. Csodálatos egyéniség ez a művésznő, a szó komoly értelmében vett élő hárfa, síró, nevető, rikató és nevettetésével könnyeket kicsaló művésze az előadásnak. Iskolát teremtett, amelynek ő az egyetlen mestere és tanítványa, mert minden utánzója epigon lett, a magyar ábrázoló művészet egy élő korszaka, mely vele együtt zuhan a mulandóságba. Valóban: az a tragikum a színjátszásnak, hogy nagy alkotói, zenijeit csak életük erejéig tudják fentartani azt a varázst, mely lényükből és kedvességükből, érzelmviláguk mélyeséges gazdagságából lobban életre. Medgyaszay Vilma interpretációjában új értelmezést nyernek a költő szavai, új színeket és új árnyalatokat kap a szó és a hangulat, a sorok mögé rejtett kép vizuális élelenségben villan fel előttünk. Ennek a nagy színésznőnek ajkain a chanson megrázó tragikumok orrait surolja, a könnyed dal a humor és a mimika legsodálatosabb kerestévé finomul előadásában. Szatirikus és szentimentális egyszerre, léleklátó és jellemfestő — egy mozdulattal, egy gesztussal egy hangáryalattal. Tegnap esti műsorán különösen Petőfi „Orbán“ című költeményével és modern műsorából a „Szép asszony dalá“-val, az „Órásboltban“ című szanokkal ért el nagy hatást. Frenetikus tetszést aratott „A következetes asszony“ című dalával is. (s. l.)

A bukaresti olasz követ Mitilineu külügyminiszternél. Bukarestből jelentik: A bukaresti meghatalmazott miniszter ma délelőtt hosszabb kihallgatáson volt Mitilineu külügyminiszternél, akivel eszmecsereét folytatott mind azokról a kérdésekről, amelyekkel kapcsolatban Románia és Olaszország viszonyát illetőleg, az utóbbi napokban a sajtóban napvilágot látott.

A jugoszláv radikális párt kizárta elnökét. Belgrádból jelentik: A radikális párt központi bizottsága kétnapi tanácskozás után Pasicot pártelnök javaslatára kimondotta, hogy Jovanovic Ljubát a párt alelnökét Pasicot erősen sértő beszédei miatt kizárja. Negyvenhat pozitív és egy negatív szavazat mellett huszonketten tartózkodtak attól, hogy voksukat leadják. A kizárást heves vita előzte meg. A vélemények annyira megoszlottak, hogy az ügynek a jugoszláv politikai életben súlyos következménye lesz. Jovanovic kijelentette, hogy hajlandó megkövetelni Pasicot, de Pasic a becsinatkérést nem fogadta el. Erre Jovanovic már távozóban azt mondta, hogy csak most fogja megkezdeni az igazi harcot Pasicot vizont kijelentette, hogy Jovanovic kizárása a pártból végleges.

Nagy István festőművész képkiallítása május hó elsején, szombaton nyílik meg a kolozsvári vármegyei prefektúra füvegteremben. A hírneves, kiváló festőművész kiállítás komoly eseménye lesz Kolozsvár művészeti életének. Máertő körökben máris nagy érdeklődés nyilvánul meg a jelentős vernissage ir nt.

Tabéry Géza gyásza Tabéry Géza kollegánkat, a kiváló író és publicistát mélyeséges gyász érte. Edesatyja: Tabéry Armin, a nagyváradai Sebes-Körös-társulat nyugalmazott főmérnöke, hosszas szenvedés után e hó 25 én meghalt. Temetése ma, kedden délután ment végebe óriási részvét mellett.

Az elsülyedt világ sajtóbemutatója. Az Uránia mozgó folyó hó 28-án este 9 órakor tartja meg Az elsülyedt világ című film bemutatóját a sajtó és a szakemberek számára. A film főszereplői tudvalóleg az éskor állatszörnyei, melyeknek pontos reprodukcióját 7 évi megfeszített munkával állították elő.

Négyeseres családi tragédia a német fővárosban. Berlinből jelentik: Borzalmas családi tragédia játszódott le vasárnap Berlinben. A német főváros északi negyedének egyik házában, a Wienstrasse 51. számú házban négy lövés dördült el. Az egyik kioltotta a 32 éves Emma Polvenius életét, a másik a 13 éves Elza Polveniusot ölte meg. Emma Polvenius 69 éves anyja és 30 éves fivére pedig súlyos sebtől véresen rogytak a földre. A lövések eldördülése után egy férfi ugrott ki a külvárosi ház negyedik emeleti ablakából és összetört tagokkal terült el a földön. A rendőri nyomozás megállapította, hogy körülbelül egy évvel ezelőt az orosz származású Polvenius lakatosmestert feljelentette felesége, hogy erőszakot követett el 12 éves kislánya ellen. Az államügyészség azonnal le tartóztatta az apát és hiába hangoztatta értatlanságát, három hónapi börtönre ítélték. A napokban szabadult ki a fogházból és panaszkodott mindenkinek, hogy anyósa és felesége megrontották az életét a hamis váddal. Vasárnap reggel hét órakor az örvjögő ember berontott felesége lakására, először feleségét, aztán 13 éves kislányát, anyósát és felesége fivérét lőtte agyon, azután pedig kiugrott az ablakon. Mind a négy áldozat meghalt. Polvenius Leopold, a gyilkos állapota annyira súlyos, hogy életbenmaradásához nincs remény.

300-nál több zsidó tréfa, anekdota van nagyszertben feldolgozva és összegyűjtve Csillag Máté: Zsidó Anekdoták Kincsesháza című könyvében, 222 oldal. 200 lej. Postán szállítja az Uj Kelet könyvosztálya.

Csomagoló celuloza
 Képviselet és lerakat
Hartig & Hienz
 Cluj-Kolozsvár

Ha művészi kivitelű **fa, vas, vagy réz-butort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg
Székely & Róty
 Erdélyrészi Butorgyár R-T.
 Állandó butorkiállítását, Valódi Bösendorfer, Stügel, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, további furnirok és klosterneburgri enyvezett lemezek nagy választékkal.

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gypju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

„Kristály“ kelmelesztő, vegytisztító és gőzmosóglyár, Cluj, Telefon 500

KÖZGAZDASÁG

Négyszáz százalékkal emelkedtek a bécsi tőzsdén az erdélyi magánvasutak részvényei

A román-magyar határmenti magánvonalakat is átveszi az állam

(Bucuresti-Bukarest, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román delegáció, amely — mint azt az elmúlt héten jelentettük — a magánvasutak megvásárlása ügyében kötött egyezmények végrehajtása céljából Budapestre utazott és az említett tizenhét erdélyi magánvasutat átvételére vonatkozó tárgyalásokat sikerrel befejezte. Ezalkalommal megállapodtak a Budapestben székelő magánvasutak társaságok székhelyének Romániába való áthelyezésére, a részvények hovatartozásának verifikálására vonatkozólag.

A delegáció budapesti tartózkodásának ideje alatt egyébként C. Raileanu közlekedésügyi államtitkár, a delegáció vezetője beható tanulmányozás tárgyává tette azokat a feltételeket, amelyek alapján Románia a magyar román határhoz közel fekvő és még magántársaságok tulajdonát képező vasutvonalakat is megvásárolhatja. A létrejött megállapodás szerint a tulajdonos társaságok konkrét ajánlatot fognak benyújtani a Bukarestben székelő speciális bizottságnak, amely a magánvasutak átvételére vonatkozó tárgyalásokat folytatja.

Milyen elvek alapján veszik revízió alá a behozatali vámtarifát

A kezdő ipart nem részesítik vámvédelemben

(Bucuresti-Bukarest, április 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi nap folyamán a pénzügyminisztériumban elkészítették a behozatali vámtarifa revíziós bizottság munkájának irányelveit, amelyeknek keretein belül a vámtarifák módosítása lehetővé válik. Ezek az irányelvek a következők:

1. Mellőzni kell a kezdő iparnak vámprotekciónál való támogatás elvét, miután ez az állam érdekeivel össze nem egyeztethető áldozatok kiván. Megállapítást nyert, hogy a termelési kincsek kiaknázásába és termelő szervezetekbe investált tőke, valamint az ezekhez szükséges mozgatóerő közt igen nagy az aránytalanság. Románia termelésének jelenlegi helyzetében elsődrendű érdek, hogy mellőzzük az újabb befektetések politikáját, amely immobilizálta a hitelintézeteket is.

2. A termelőeszközök fogyasztásának elősegítése és támogatása, különösen a földművelők és iparosok számára szükséges eszközöknél, valamint a házi és általában a kisipar szerkezeteinél.

3. Különös előnyben való részesítése a nemzetvédelemmel kapcsolatos iparágaknak.

4. Azoknak az iparágaknak progresszív támogatása, amelyek nagyobb industrializációs koefficiensre képesnek.

5. Minden olyan iparág támogatása, amely termelésével intenzívebb mértékben tudja felelni a belső fogyasztás szükségleteit és a külföldi ipar termékeinek minőségével egyenértékű cikket gyárt. Azok az iparok, amelyeknek termelési kvótája a fogyasztással szemben lényegesen silányabb, csak redukált támogatásban részesülhetnek.

6. A támogatási kvóták a statisztikai illeték és a maximális határértékkel: az eddigre érvényes tarifák között fognak változni. Az áru értékét a világpiac árához viszonyítva kell megállapítani.

Tegnap délelőtt egyébként Coanda tábornok, ipari és kereskedelmi miniszternél a romániai iparosok szövetségének egy delegációja jelent meg, amely javasolta, hogy a tranzitorius behozatali vámrendszer megállapításánál azokat a vámtarifákat, amelyeket százszázalékkal felemelték, hagyják meg változatlanul és a koefficiens csak azokra a vámtarifákra alkalmazandó, amelyeket több, mint száz százalékkal emeltek fel. Az ipar és kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy a provizórikus

A tárgyalások sikeres haladásának hírére a bécsi tőzsdén az elmúlt napokban összevásárolták az egykor Magyarországhoz tartozó vasuti társaságok részvényeit, amelyekből tudvalevőleg csak nagyon kevés van a piacon és amelyek éppen ezért alkalmasak tözsdéi manőverekre. Megtörtént például, hogy a Szamosvölgyi Vasút részvényei, amelyekből alig néhány ezer darab van csak kibocsátva, pár nap alatt 200 ezer koronáról 800 ezerre emelkedtek a bécsi tőzsdén, vagyis olyan rohamosan mentek fel, hogy ez az áremelkedés becslésükre volt volna még a legrégibb Bosel- és Castiglioni féle háusseoknak is.

A bécsi tőzsdén egyideig nem tudta senki sem, hogy miért történt ez a nagyfokú áremelkedés, de csakhamar igaznak bizonyult az a verzió, mely szerint a részvények áremelkedése nem egyéb azon spekulánsok műveinél, akik előre látták, hogy Románia — és a többi údállam is — össze fogja vásárolni a területén levő magánvasutak részvényeit és akkor aztán minden árat megad értük.

behozatali vámrendszeren módosítás már nem eszakható, miután azt a minisztertanács már ratifikálta.

A Banca Nationala megtette a szükséges intézkedéseket a lej stabilizálása érdekében. Bukarestből jelentik: A kormány a Banca Nationala vezetősége körében a lej esése következtében eddig tapasztalt konsternáció megszűnt. A kormány és a Banca Nationala megtette a szükséges intézkedéseket a lej árfolyamának stabilizálására és minden remény megvan arra, hogy ezt el is fogják érni. Ormolu bankkormányzó egyébként nyilatkozott azokról a tárgyalásokról, amelyeket a lej ruhánál kapcsolatban folytatott. Kijelentette, hogy az ellene elhangzott vádak nem érdeklik, mert 5 éve dolgozik azon, hogy a lej árfolyamát stabilizálja. Munkájáért és lelkiismeretéért vállalja a felelősséget a legmagasabb fórum, a közvélemény előtt is. Eután is minden intézkedést megtesz, hogy megakadályozza azok munkáját, akik spekulációból minden közérdeket figyelmen kívül hagynak és a lej leromlásán dolgoznak.

Coanda miniszter külföldre utazik, hogy a CFR nek kölcsönt szerezzen. Bukarestből jelentik: Beavatott politikai helyről közlik, hogy Averescu tábornok Beszarabiából való visszaérkezése után Coanda tábornok külföldre utazik, hogy tárgyalásokat kezdjen a CFR részére szerzendő nagy külföldi kölcsön ügyében. A kölcsönkötést különösen Olaszország támogatja. A CFR külföldben már megkapta a 42 millió lej rendkívüli hitelt a Konstancia-Muscél közötti vasutvonalak kiépítésére. Buzenban és Hagiehiban új petróleumpompákat építenek.

Az órák és ékszerészek országos kongresszusa. Május 9 és 10-én országos órák és ékszerészek kongresszusa lesz Kolozsváron, amely igen fontos, a szakmába vágó kérdéseket fognak tárgyalás alá venni az érdekeltek.

Érkeztek a kolozsvári maximális árak kérdésében. Kolozsvár város tanácsa csütörtök délelőttre érkezőre hívta meg a mészárosok, pékek, malmosok és halkereskedők megbízottait, hogy május hóra érvényes maximális árak megállapításáról tanácskozzanak.

Revízió alá veszik a textilgyárak termelőképességét. A vámréviszió alkalmával egyes textilcikkeket olyan vámvédelemben részesítettek, amely nemcsak a fogyasztók, hanem nemzetgazdaság szempontjából sem volt kívánatos. Az iparügyi minisztérium most rendelkezett az iparfelügyelőségekhez, melyben utasítja őket, hogy helyszínre való kiszállítás útján állapítsák meg a területükben lévő textilgyárak 1924 és 1925. évi termelőkapacitását, főleg azon áruakra, amelyekre vámvédel-

met kértek. A minisztériumnak ugyanis az az álláspontja, hogy csak azokat a cikkeket részesíti vámvédelemben, amelyekből megfelelő mennyiséget termelnek belföldön és így az import csökkentése nem történik a fogyasztók kárára.

Az aradi kereskedelmi alkalmazottak közgyűlése Aradról jelentik: A kereskedelmi és magánalkalmazottak szakszervezete tegnap délelőtt a Munkáshozban gyűlést tartott, amelynek tárgyát a nyolcórás munka nap képezte. A közgyűlés memorandum elkészítését határozta el, amelyet Trancu Ioni munkügyi miniszterhez terjesztettek fel, amelyben kéri egyrészt a nyolcórás munka bevezetését a kereskedelmi tiszteknél is, másrészt törvényes szabályozását a munkás létszámminimumnak.

TŐZSDE

Április 27 és

A lej Zárthoz 200 00, Párisban 11 65. Budapest 274 Bécsben 274.

Kolozsvár. A tegnapi tartózkodás ma is uralta a piacot. A kínálat különösen a délutáni órákban megélték ugyan, de üzletkötés csak kevés történt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 35 80—36 20, Prága 7 50—7 60, Budapest 273—278, Páris 8 60—8 70, Zürich 49 20—49 50, Newyork 254 00—257 00, London 1235—1242, Milánó 10 30—10 40.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 10, Amsterdam 207 30, Newyork 517 25, London 2518 00, Páris 1727 00, Milánó 2073 00, Prága 1533 00, Budapest 72 50, Belgrád 912 50, Bukarest 200 00, Varsó 51 00, Bécs 73 05.

Bukarest. Devizák: Páris 8 56, Berlin 60 25, London 1235, Newyork 254 00, Milánó 10 23, Zürich 49 50, Bécs 35 90, Prága 7 55.

Bukarest. Valuták: Napoleon 9 30, német márka 59 60, leva 1 78, török lira 128, font sterling 1225, francia frank 8 65, svájci frank 48 50, olasz lira 10 20, drachma 2 85, dinár 428, dollár 252 00, lengyel forint 29 00, osztrák schilling 35 50, magyar korona 35 50, cseh korona 7 40, belga frank —, holland forint —.

Select-mozgó

Bemutatja a nagysikerű

De Langeais hercegnő (Örök tűz)

című filmet. Honoré de Balzac hatalmas regénye filmre dolgozva.

Norma Talmadge

a híres drámaszínésznővel a főszerepben.

Uranla-mozgó

★

Pál-utcai fiúk

Molnár Ferenc közismert híres regénye után Szécsi Ferkó a főszerepben.

★

A következő műsor

Elsülyedt világ

A moziidény legnagyobb szenzációja

Apollo-mozgó

★

A halál birodalma

Idegfeszítő dráma, 8 felvonásban. Johannes Reimannal a főszerepben.

Honcsertakarók,

brokátok, butorszövetek legolcsóbb bevásárlási forrása Back Bernát, Oradea-Mare, P. Regina Maria 1. Telefon 9-55

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Terezina. Strauss gyönyörű muzsikájú operettjére készül az operettegyüttes és már az utolsó próbák folynak a színpadon teljes zenekarral és díszletekkel ebből a ragyogó operettből, melynek tárgya Napoleon korából való érdekes szerelmi történet. Iső rendezésében és Török Emil díszítésével, pénteken lesz a bemutató.

Dr. Székelyhidy Ferenc énekel csütörtökön este a magyar színház Zsidónő előadásán.

Táray Ferenc és Székelyhidy Adrienne játszik szombaton délutáni Balga szűz főszerepét. Medgyaszay sikere felülmúlhatatlan.

Dr. Szabó Jucit játszik szerdán és vasárnap délután Poor Lilivel.

Magyar Színház heti műsora

Szerda 8-kor: Dr. Szabó Juci. (Ujdonság 6. adás. Poor Lilivel. Bérletszűneten. Rendes helyekkel. Sorozatszám 361)

Szerda este 11-kor: Medgyaszay Vilma bucsufellépése teljesen új műsorral (Nagyon mérsékelt emelt helyekkel). Najibról 112 sz. B. Sorozat 362)

Csütörtök: Zsidónő (Dr. Székelyhidy vendégjátékával. Lévy Hanka és Pfeifer Alirád fellépésével. Emelt helyekkel. Napitétlet 113 sz. A. Sorozat 363)

Péntek: Theresina (Operettújdonosság, először. Karácsonyi Ili, Neményi, László, Ihászszal. Premierbérlet 55 sz. Sorozat 364)

Szombat délután 4-kor: A balga szűz (Székelyhidy Adrienne és Táray Ferenc vendégjátékával. Poor Lili fellépésével. Leszállított helyekkel. Sorozatszám 365)

Szombat este fél 9-kor: Theresina (Operett Napitétlet 114 sz. B. Sorozat 367)

Vasárnap délután 3-kor: Fraskita (Karácsonyi László, Ihász Aladárrel. Leszállított helyekkel. Sorozat 368)

Vasárnap délután 6-kor: Dr. Szabó Juci (Ujdonság 7. adás. Rendes helyekkel. Poor Lilivel. Sorozat 369)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Theresina (Karácsonyi Ili, Neményi, László, Ihászszal. Bérletszűnet. Sorozat 370)

Hétfő: Theresina (Operett. Napitétlet 115. sz. A. Sorozat 371)

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higiénia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az **Mindenütt kapható.** (Aralmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírása a valódi.)

Heszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüri. **Glanzman**
Adolf illatszertár **Str. Bog** **Voda 40**

Eladó kötszövőgyári berendezés, mely áll alant felsorolt gépekből, teljesen tiszta és legjobb állapotban, kedvező fizetési feltételekkel.

5 drb. 7/80-as	1 drb. 6/60-as
2 drb. 8/70-es	2 drb. 7/50-as
3 drb. 8/80-as	3 drb. 12/80-as
3 drb. 10/80-as	1 drb. 5/80-as
1 drb. 9/60-es Jacquard	2 drb. 6/20-as
2 drb. 6/50-es	1 drb. 10/70-es

2 drb. motorikus spulnizógép 12—12 spindli berendezéssel. Gépek vevőjének kíván. tára rendelkezésre bocsátatik a vevő névsora, amely évi 10—12 millió forgalomnak felel meg. — Cím: kiadóban.

Megjelent!

Palesztina--Egyiptom Utmutató.

(Legújabb 1926-os magyar nyelvű Baedeker.)

Tartalmazza a kivándorlási engedély, az utlevél és a vízum megszerzését, a hajóindulást Constanzából, Tiesztből és Athén-Pireuszról, a hajójegyárakat, Konstantinápoly, Kairo, Athén és zseblévalóit, Palesztina bibliai helyeinek, városainak, új kolóniáinak leírását és történetét a vasuti menetrendet, a 6- és kocsitarifákat, szállodákat és szállodai árakat, éttermeket, cipeket, ahova szükség esetén fordulhatunk, pénzközlő-intézeteket, kirándulóhelyeket, Palesztina éghajlati, mezőgazdasági, ipari, néprajzi és népműveltségi viszonyainak ismertetését, a vízszafelő való utazást hajón és szárazföldön (Kiázián keresztül). Stb. stb.

Mindent megtalál benne és mindenütt utbalgattja!

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése ellenében az Uj Kelet könyvosztályánál.

Ára vászonkötésben, térképpel 200 L.

Hégyeim! Vételközlekedésnél **nézzétek meg**

IDEAL

nőikalap üzletújdonosságait. Selyem, szalag és szalmaalapok még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 43 óra alatt készítenek gyári árban.

Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Üzletelhelyezés miatt

minden elfogadható árban eladó: antik bútorok, **vitrinok, könyvszekrények** stb. **Márkás porcellánok, persa- és smyrna-szőnyegek.**

Rosenberg J. régiségkereskedésben
Cluj, Str. Memorandului (Unio-u) 25.

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legököltebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Nyomdászok!

Megbízásból eladók! 1 drb. 12-es Sigt gyorsajtó, teljes felszereléssel, jelenleg is üzemben, m. torral. 1 drb Anger-téle tégelynyomógép, teljes felszereléssel, jelenleg is üzemben. 400 kg. különböző betűanyag. 50 kg. rézlinea.

Val-mennyi állandóan jelenleg is használatban van. Itt ni leszerelést vállal a az eladó. Érdeklődni lehet Révész Ernő könyvkereskedőnél, Targumures (Telefon 126). Lehetőleg kérem személyesen megtekinteni a gépeket

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima=nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészi kivitelű levélpapírok, bál- és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

Megnyilt

WEISZ ELEK

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt belfagjának

nőidivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza

Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.) **Szolid szabott árak!**

Megnyilt

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Figyelem! **Figyelem!**

עֵתֶמֶמֶי אֶתְמֵ כֶּשֶׁר

megnagyobbítja és újonnan átalakítja 100 személy részére megnyitottam. Lakodalmak és bankettek rendezését jutánvoson vállalom. **Öz. GROSZ ADOLFNE, Oradea,** Str. Nicolai Jor a (Zsófia utca) 10. szám.

Sigetul Marmatieri „Poste Restante 636“ e. elment, kérem átvenni! 1051

Lakást kaphat egy zsidó urileány magános urinól, A pád utca 11. Háziaszonyiál

„A barna“ Poste Restante Lechinta-sasenc, levélment 1052

Sürgősen keresek lehetőleg a belvárosban két vagy három szobás modern lakást C. n Heller & Molnár divatruház. 1050

Kifutófiút

felvesz a Flate nitásnyomda, Str. Baron L. Pop 10.

Reprezentatív megjelenésű, román, magyar és rémet nyelvet beszélő, Erdély és Báránt, valamint a regátban jól bevezetett textilutazó felmondatlan állását előszerelne másikkal, esetleg néhány jó cikket megával vinné. Ajánlatok a kiadóba „Törtető“ jellegre

Órai könyvelést vállal elsőrangú mérlegképes könyvelő. Cím: „Könyvelő“ Cluj, Piata Cuza Voda No 2. 1056

Fürdők figyelmébe

Ajánlok erdélyszerte elismert legjobb és állandóan frissen olvasztott כֶּשֶׁר שְׂמֵרָנָה tisztá **libazsirt**. Szállitok bárhova 5-től 100 kg-ig saját export bűdönomben a 120 lei kg. ként. **Friedmann Sámuel, — Oradea,** Str. Cuza Voda 6. Vizonteladóknek árendedmény

Eladó ingatlan egymillió 200.000 lejért. A vé elártele azonnal készpénzben fizetendő, másik tele későbbi időponthan. Az ingatlan évi bűjövédelmé 250.000 lej. Érdeklődők forduljanak dr. Zoltán Károlyhoz, Oradeamare. 1049

Betoncső készítéséhez vasmintákat vennék bármily méretben. Ajánlatokat „Raschel“ jellegre a kiadóba kérek. 1030

Utcai szép butorozott szobához lakótársat keresek, kosztal, május 1-re, Rudolf ut 54. 1053

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospektusok stb.) írógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készítenek. FőlvételFriedmann könyvkereskedésben, Fötér. 842

Hirdessen az Uj Keletben!

Jobb házban intelligens bocher vagy leány, szilást, esetleg k'sztot is kaphat. Érdeklődni Weinsten nnál, Papp-u. 80 1052

Féltábil Marschal gyármanyu 6 légkörre engedélyezett, mely gyárilag javított 40/50 HP sífűtő gézlokomobil járókéreket ellátva olcsón eladó. Megtekinthető „Economia“ Kereskedelmi Részvénrtársaságánál Oradeamare. 1051

Nagyváradon teljes ellátás a elfogad utileácyt zongorahasználattal izr, uricsalád. Berge Antálné Oradeamare, Beothy Ödön-utca 42. L. e. n. 7.

Pianinót vagy rövid zongorát keresek megvételre. Cím a kiadóban,

Egy vagy két intelligens fiatalember vagy leány kosztot vagy lakást, teljes ellátással kaphat, külön szoba, fürdőszoba használattal, elsőrangú levegő, a belvárosban. Cím a kiadóban. 1056

Keresek azonnali belépésre esőrendű megbízható kenyérsütő mestert. Csak szakember ajánlatát kérem. Tekintettel arra, hogy szombaton nem dolgozunk, zsidót keresek. Cím: Reform sűtőde — Brasov, Str. Lunga 21. 1047

Használt könyvkötői vágógépet és papendekli-vágót r egyvételre keresek, Gottlieb, Huedin. 1054

Vidéken, marhavásártér és végőhid közelében eladó egy köspület istállóval és melléképületekkel jutányos áron. Érdeklődni Mendelsohn Mózesnél — Huedin. 1055

בֵּן רַעְפֵּאֲרֵירוֹנְגִים הָאֲלֵבֶר שְׂמֵלְעֵנְלֵאָה אֲוִמְעֵרֵיכְמֵע גַּפְתַּת תַּנְךְ גִּרְנֵדְלִיךְ וְיִיא אֲוִיךְ דִּימֵשׁ מֵאֲמֵדֵמֵמֵטִיק. שְׂמֵלְעֵנְ אֲנֵפֵאֲנִים מֵאֵי אִינְטֵרְעֵטֵמֵ Emanuel Klein — Reghinulsasenc, postrestante. 1041

Jókarban levő használt szikvizgép, megfelelő felszereléssel vennék. — Ajánlatokat „Palesztina“ jelű ére a kiadóhivatal továbbít. 1003

Két fratalember különbejárati szobában lakást és jó kóser kosztot kaphat. Egyetem-u. 5. ajtó 3,

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Szját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Zsidó ének és zene-művek.

- Engel: 50 sm'roth Pjladim (bisére' nélkü) 75
- „ „ „ zongorakisretel) I. füzet, 6 ének — — — 97
- Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljabu haavi, L'pol ra'am, Bad sha l'moscehe, Likrath shabath B'mozaej schaba h — — — egyenkint 50
- Engel: 5 Schirej am (5 népdal) — — 150
- Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schnia, K'ip klap — — — — — 39
- Ah-wath rajah, Hen hu — — — — 51
- Engel: Jaldej-ssadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész — — — — — 115
- Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch wer és Zis' im, Sch'ir th geschem — — — — — 39
- Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal) — 102
- Ebből egyes dalok: G'madim; Shira Chadescha; Kol haorlogen; Parrar Kajitz — — — — — 48
- Engel: Hymnon lamschorer (Hymnus au den Dichter) — — — — — 58
- Ssaminski: Eljwne hagalik (N'gyszólalmu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) — — — — — 48
- (Négyszól-mu)
- Engel: Aw harachamim (Väterlein) — 78

Uj könyvek.

- Bashkirtseff Maria néplója — — — 190
- „ „ „ intim vallomásai I. — — — 190
- „ „ „ „ kötve — — — 312
- „ „ „ „ II. — — — 225
- „ „ „ „ kötve — — — 285
- „ „ „ „ III. — — — 225
- „ „ „ „ kötve — — — 285
- Bourroghs: A mars herceg öje — — — 220
- Andrej Bjeli: Az ezüst galamb — — — 322
- Courths M.: Mindent legyőz a szerelem 92
- Bodoni: Husz éves — — — — — 50
- Hajnal László: Magános éjszaka (Versek) 100
- Wilde: Salome — — — — — 176
- „ „ „ Lady Windermare — — — 132
- Nyugat márciusi füzeté — — — — — 80
- Kovrig: Az új oroszország 1917-1925 528
- Milliók könyve:
  - Herceg: Férfisziv — — — — — 35
  - Wells: Óriások — — — — — 40
- Sudermann: A rokkant — — — — — 184
- Stratz: Az óriás ökle — — — — — 138
- K. Zathurecky Bert.: Az embergyűlölő 80
- Dekobra: A hálókocsi angyala..... 220
- G. Dávid Margit: A szerelmek városa.. 150
- Dumas: A három testőr
  - I. A három testőr — — — — — 1200
  - II. Husz év múlva — — — — — 250
  - III. Bragelome Vicomte — — — — — 300
  - IV. Agellone Vicomte — — — — — 550
- France: A Föld élete — — — — — 375
- „ „ „ (kötve) — — — — — 220
- Günther: A szent meg a rajongója I-II 220
- Jack London: Jack London élete.... 220
- Jack London: A nagy ház asszonykája — — — — — 220
- „ „ „ Az éneklő kutya — — — — — 264
- Gogoly: Mirgorod I-II — — — — — 160
- Karinthy: Hököm színház — — — — — 230
- Zuccoli: Kif Tebbi — — — — — 176
- Gorkij összegyűjtött munkái — — — 176
- Moliere összegyűjtött munkái — — — 176
- Molnár Ferenc: Riviera (Vigjáték) — — 97
- Csehov: A koldus — — — — — 148
- Knut: Benoni — — — — — 176
- Pásztor Árpád: Végig az uton — — — 176

אֶתְמֵ כֶּשֶׁר PENSIO Szovátán.

Szovátá furdón junius 1-én, az István-szákkal szemben, a főuton épült villában tzigoran orth., a legkényesebb igényeket is ki elégítő uri pensio nyilik. Jelentkezéseket elfogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné
Dicsosmártin.

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Szerkesztőség hivatal és n...
Cluj-Kolozsvár.
L. Pop (Brassa)
Telefon
Szerk. és kiad
977, 228 és
Es. N. Sz. —

1926 április

Nősüle

DUNK
Piata Uniri

Egy

A fővárosi mánynak egy különös rende hogy a liber óráiban eltölt az Emberi Jö nek, amely H Bernard Shav tizmus ellen köze. A liber rendeletét go elől és a fővá tudomást enn zéséről.

Megszoktu kozunk a lib Bratianu test valóságos kin Az utlevelek vényes labiriz felfelé srófolá földdel való szetes, hogy és áruforgalom zárnai határait tott az eszmé tendenciának amelyet sziz zott tető alá érthető, ha a portját tüzz. buzgalmában nél. Azt azo miért kellett Nyugat felvi amelyek épi haroba s az erejével a szitik elő.

A liberál egyetlen egy álmi. Ugyla áron konzerv tizmust és m gozattá har keblén melet a mozgalom palántát. Jól tégesen term nagyobb elle és ezért álló eszmék haza az, hogy az kal megfojta szágból az a veket, a faj velőkhöz elő tisztulásának

— Május Skrzinsky- Skrzinsky m kel, hogy a költségvetés koalíció kib